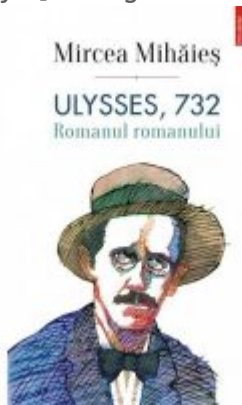

Mircea Mihaies: “Ulysses, 732”

written by [Marginalia] | May 28, 2018

Conceput sub forma unui triptic, volumul e prima incercare in Romania de a face atit o istorie exhaustiva a celei mai celebre carti de proza scrisa in limba engleza in secolul XX, cit si de a expune pentru publicul larg temele, tehnicile si mizele existentiale ale acesteia. Istoria romanului urmareste etapele cristalizarii ideii si ale executiei proiectului, precum si complicata poveste ce a urmat dupa tiparirea semilegala a romanului in Franta, avatarurile in justitia americana si consecintele pentru destinul cartii. Ea arata cum Ulysses a devenit un punct de rascruce in evolutia literaturii secolului XX si a celui actual, indiferent ca a fost vorba de formulele experimentaliste radicale ori de modalitati de exprimare a culturii populare.

„Figura lui James Joyce se leaga in mintea mea de citeva reprezentari grafice ori literare. De la portretul lui Stefan Zweig, la desenul-spirala al lui Brancusi (si replica seaca a tatalui scriitorului: «Jim s-a schimbat mai mult decit mi-am inchipuit»), de la rindurile infiorate ale Sylviei Beach, la fotografia din 1916, facuta in atelierul lui Alex Ehrenzweig din Zurich, la masca mortuara confiscata, intr-o decizie macabra, de Carola Giedion-Welcker. Mai apropiate in timp, de propunerile grafice ale Oanei Babeti si de minunata interpretare vizuala a lui Devis Grebu, aflata pe coperta acestei carti. Iar din vara lui 2016, la Trieste, pe Canal Grande, de statuia baletind greoi intre miscare si repaus a unui barbat obosit, uzat, ezitant si derutat.

Iata-ma, asadar, in aceasta dupa-amiaza a lui 14 august 2016, umar la umar cu sculptura lui Joyce de pe Ponte Rosso. Indicatiile celor trei fotografii sarcastici, jucind scena covorului rosu de la Cannes, mitraliaza nemilos: «Esti prea departe!», «Esti in afara!», «Esti mult in spate!». Cuvintele nu sint descrieri spatiale, ci judecati de valoare. Fiecare propozitie e o condamnare, o nota de plata pentru indrazneala de a ma fi apropiat de inima – fie ea si de bronz – a mitului. Infrunt stoic ironiile. La urma urmelor, Joyce n-ar fi avut nimic impotriva sa-l insotesc pina de partea cealalta a podului. Ba poate chiar m-ar fi privit cu acea atentie politicoasa, incordata si deopotriva abstrasa, acordata de el oricarui trecator. Chiar si unuia sortit sa ramina mereu prea departe si prea in urma.” – Mircea Mihaies

„A sosit timpul sa reconectam romanul Ulysses la viata de zi cu zi a

oamenilor reali. Cei mai snobi dintre modernisti au recurs la tehnici dificile pentru a impiedica noile valuri literare sa le confiste ideile. Joyce a presimtit ca adevarata urgenta e sa-si apere cartea si noile valuri literare de specialistii analfabeti si de elitele tehnocrate. In timp ce alti modernisti se temeau de capetele de hidra ale multimii, Joyce a folosit monologul interior pentru a demonstra cit de plina de iubire, complexa si pozitiva este mintea oamenilor obisnuiti. Ulysses le confera acestora tratamentul sarbatoresc ce fusese rezervat cindva doar aristocratilor.” – Declan Kiberd

Fragment din carte:

“Punct si de la capat

Primele randuri „sistematice” din Ulysses sunt scrise pe 1 martie 1914, in locuinta inchiriata la Trieste in via Donato Bramante, numarul 4. E vorba de un start fals, pentru ca foarte curand Joyce va renunta in favoarea piesei Exiles, preocupat fiind, in acelasi timp, de negocierea conditiilor publicarii volumului Dubliners. Intre lecturile perioadei trebuie mentionata L’evolution creatrice a lui Bergson, a carui influenta asupra lui Joyce in privinta teoriei privind timpul subiectiv nu mai trebuie demonstrata. Totodata, are ideea de a publica intr-un volum articolele din Il Piccolo della Sera, scrise intre 1907 si 1912, insa editorul genovez, caruia ii facuse propunerea, nu ii da un raspuns favorabil. Dupa aparitia, la 15 iunie, a lui Dubliners, in iulie si august aterne pe hartie Giacomo Joyce. Nu e exagerat sa vedem in incifrata fabula amoroasa, din perspectiva procedeelelor tehnice, un Ulysses miniatural.

In toamna lui 1914 avea sa se petreaca un eveniment cu ample consecinte asupra carierei si vietii lui Joyce: primeste o scrisoare de la Harriet Shaw Weaver, editoarea revistei The Egoist, unde se publica in serial A Portrait of the Artist as a Young Man. Nu peste multa vreme, doamna Weaver, convinsa de Pound ca James Joyce e un geniu, incepe sa-l ajute financiar. H.G. Wells insista pe langa agentul sau, J.B. Pinker, sa se ocupe si de scrierile lui Joyce, iar in primavara lui 1915 se semneaza – dupa o negociere destul de dura a termenilor – contractul, care-l facea responsabil de soarta scrierilor dramatice ale scriitorului. Un alt contract urma sa fie semnat pentru textele in proza si cele jurnalistice. In 16 iunie il anunta pe Stanislaus Joyce ca a incheiat scrierea primului capitol din Ulysses, mentionand si structura romanului (la care am facut deja referire). Doua saptamani mai tarziu il instiinteaza pe Pound ca a mai scris un capitol si face referiri la legatura cu cartile anterioare, Dubliners si A Portrait. Era vorba, fireste, de o continuare ce privea cronologia, intamplarile si transferul unor personaje. Nicio mentiune, insa, despre naratiunea propriu-zisa.”